

ABONAMENT:

pentru
Austro-Ungaria:
Pe an cor. 4.—
Pe 1/2 an c. 2.—
pentru
România și Streinatate
Pe an cor. 10.—
Un nr. 10 fill. —

Olteanul

FOAIE SĂPTĂMÂNALA, SOCIALĂ, CULTURALĂ ȘI ECONOMICĂ.

INSERTIUNI

se primesc cu
prețuri reduse.

Scrisori nefran-
cate se refuză.

Manuscrise nu
se înapoiază.

Director: DR. IGAN ȘENCHEA.

Apare Duminica.

REDACTIA ȘI ADMINISTRATIJA:
Făgăraș, strada Csáky Nr. 3.

S'a început războiul!

Scrisoarea Impăratului, prin care se face cunoscută începerea războiului cu Sârbii.

„Monitorul oficial” publică următorul manifest al Maj. Sale Monarhului:

„Ani dealungul a fost o dorință fierbinte a Mea ca să-Mi închin viața, pe care M-ia dat-o Dumnezeu, operei păcii și să-Mi scutesc popoarele de jertfe grele și poverile războiului. Provedința a voit însă altfel. Uneltirile dușmanilor plini de ură Mă constrâng să prind arma pentru apărarea cinstei Monarhiei, pentru salvgardarea puterii și prestigiului ei și pentru asigurarea acutului ei, după ani lungi de pace.

Regatul Serbiei, care încă dela începutul ființei sale de stat până azi a fost protejat și ocrotit de predecesorii Mei și de Mine, au apucat cu o ingrătitudine detestabilă, încă cu câțiva ani înainte calea ostilităților față de Austro-Ungariei.”

Se face apoi o scurtă privire asupra gândului ascuns al Sârbiei, cu prilejul alăturării Bosniei și Herțegovinei la Austro-Ungaria, desvâindu-se totodată omenia țării noastre față de Serbia pe vremea războiului cu Turcii. Schimbul prieteniei fățărite dintre Austro-Ung. și Serbia a costat pe cea dintâi moartea principelui moștenitor Francisc Ferdinand și a soției sale credincioase. Astfel de stări dușmănoase nu se mai pot ierta, cu atât mai vârtos, că Sârbia n'a voit să împlinească cererile țării noastre. Manifestul sfârșește astfel:

„Am încercat și cumpănit totul. Merg cu conștiința liniștită pe drumul pe care M-il arată datoria. Am încredere în popoarele Mele, cari în toate vremurile s'au înșiruit solidare și credincioase în jurul tronului Meu și cari erau întotdeauna gata la cele mai mari jertfe pentru cinstea, mărirea și gloria patriei.

Am deplină încredere în armata vitează și plină de entuziasm a Austro-Ungariei. Imi pun nădejdea în Atotputerul, care va duce armele noastre la biruință.

Dat în Ischl.

Francisc Josif m. p.

Războiul s'a declarat prin următoarele cuvinte:

Deoarece guvernul regal sârb n'a dat un răspuns satisfăcător notei remise de către ambasadorul Austro-Ungariei la Belgrad în 23 Iulie 1914, guvernul cesarogesc e silit să se îngrijească însuș de apărarea drepturilor și a intereselor sale și spre scopul acesta să recurgă la forța armată.

Drept aceea Austro-Ungaria începând din acest moment se consideră, ca fiind în stare de război cu Sârbia.

Ministrul de externe al Austro-Ungariei:
s. s. contele Berchtold.

Cuprinderea Belgradului Serbiei, de către oștirile Austro-Ungare.

Miercuri dimineața oastea noastră a tăbărit pe țărnișii sârbești și-au cuprins Belgradul, care e capitala Sârbiei. Lucrul s'a petrecut astfel: Sârbii încă Marți seara au cercat să strice podul dela Zimony, ca să nu aibă pe unde trece soldații noștri. Incercarea lor a reușit numai în parte, dar pentru aceea tot a putut trece oștirea austro-ungară. Deodată cu stricarea podului s'au auzit bubuituri de tunuri din partea Sârbilor, cărora firește li s'a răspuns cu măsură îndoită și înzecită din partea a lor noștri trimițându-le vre-o 17 descărcături de tun. Fiind prăbușirea podului dela Zimony un

semn de atac al Sârbilor, trupele austro-ungare au trecut numai decât pe pământul sârbesc și au înaintat cu pași repezi spre Belgrad. În oraș era o tăcere mormântală, din pricina, că cei mai mulți locuitori, împreună cu ostășimea s'au tras înapoi spre inima țării, lăsând în urma lor vre-o 30.000 de suflete, cari împreună cu primarul orașului și doi paznici așteptau cu groază sosirea ostașilor noștri. Când trupele austro-ungare ajunseră înaintea orașului le ieși primarul și făcând închinăciunile obișnuite s'a rugat de cărmuitorii regimentelor, ca să cruțe viața celor ce nu s'au depărtat. Ofițerul care conducea pe soldați îi răspunse scurt, că cel ce se va supune nu ise va întâmpla nici un rău.

Astfel Belgradul e în mâinile armatei austro-ungare.

Un comunicat al guvernului român.

București, 30 Iulie 1914,

Față de împrejurările grele prin care trecem, oficiosul guvernului *L'Independance Roumaine* publică în frunte următoarele:

Situațiunea se prezintă atât de grav, în cât impune tuturor românilor datoria imperioasă ca să uite pentru un moment tot ce poate să-i despartă.

Datoria României, fiindcă nu a depins de ea ca să înlăture conflictul austro-sârb, este să se abțină dela orice manifestațiune inoportună și în contradicție cu interesele și relațiunile ei de prietenie.

Facem apel la toți ca să se evite pe viitor orice act inconștient, azi în deosebi vinovat, orice manifestație de discordie în împrejurări în cari unanimitatea e necesară, orice tentativă menită să compromită sau să angajeze autoritatea statului prin violența străzei, pe care guvernul are datoria s'o împiedece.

Berlin, 30 Iulie. — Urmând exemplul burselor din Viena și Budapesta, bursa de-aici s'a închis pe timp nedeterminat.

Roma, 30 Iulie. Regele Italiei și-a intrerupt călătoria în marea mediterană și s'a întors aici.

Viena, 30 Iulie. Maj. Sa a sosit aici și e probabil că va pleca spre Budapesta.

Paris, 30 Iulie. Președintele Poincare a sosit aici. Un consiliu de miniștrii s'a întrunit și a discutat situația externă.

Berlin, 30 Iulie. Aici se crede că situația s'a îmbunătățit. Conform informațiilor din Paris și Petersburg ocuparea Belgradului și a nordului Serbiei nu e considerat de casus belli. Se așteaptă desfășurarea evenimentelor pentru a interveni în momentul potrivit.

Împlinirea datorinței.

În orice vreme fie chiar și războinică se poate vorbi despre împlinirea datorinței.

E așa de însemnat lucrul acesta atât pentru o familie, o comună, un popor sau o țară, cât nici odată nu trebuie să se piardă din vedere împlinirea datorințelor, împreunate cu vreo slujbă oarecare.

Fiecare om, fie țaran sau domn, plugar sau scriitor, stăpân ori slugă, bărbat sau femeie toți de rândul au și avem mai multe datorințe de împlinit mai întâi față de Dumnezeu, apoi față de deaproapele și'n urmă față de noi înșine.

Că omul e dator să-și îplinească cât se poate de bine datorințele ce le are față de Dumnezeu, lucrul acesta nu-l trage nime la îndoială cu vorba, nu însă și cu fapta, căci puțini sunt în ziua de azi adevărații cinstitori ai Ziditorului.

Neîmplinirea datorințelor, ce le are omul față de Creatorul său vine dela iubirea prea mare, ce-o are față de sine. Fieștecare se crede, ba se și ține mai mult, decât ceea ce este. Azi, omul pentru sine face totul, pentru altul nimic, deși trăim aceleași vremuri năcăjite, ca întotdeauna.

S'a cam uitat înțelesul adevărat al vorbelor Domnului Christos: „Iubește pe deaproapele tău ca însuți pe tine”, ceea ce înseamnă, că da, să te iubești, dar bagă de seamă, ce grăesc vorbele de mai sus, ca să nu uiți nici pe deaproapele tău, căruia când poți numai ajută-l și-i fă bine.

Așadară cu împlinirea datorințelor, ce le avem față de deaproapele, stăm foarte rău. A pierit aproape cu totul dragostea față de deaproapele, care încă e făcut după chipul și ase-

mânarea lui Dumnezeu. A secăt isvorul curat al faptelor bune, din care adăpându-se omul să măsure tuturor cu aceeaș măsură. În schimb avem nenumărate cazuri, când din partea oamenilor nu se împlinesc nici chiar acelea datorințe, cari sunt foarte de lipsă pentru mersul liniștit și pașnic al lucrurilor.

În loc de bucuria și veselia, ce răsar din împlinirea datorințelor, auzi și vezi astăzi numai supărare, neînțelegeri și vrajbă pretutindenea.

Tot așa stau lucrurile, când e vorba de împlinirea datorințelor, ce le are omul față de națiunea, în care s'a născut și a cărei limbă o vorbește. Omul cinstit și de omenie nu trebuie să nesocotească nici datorințele neamului din care face parte și cari îl silesc să vorbească, cum l'a învățat dulcea lui mamă, să îmbrace hainele moștenite dela părinții noștrii și cu atât mai puțin să-și lase legea strămoșască, pentru care ar trebui să-și pună chiar viața, când i-se cere lucrul acesta.

Deaceea sunt de osândit acei rătați, cari își uită de datorințele, neamului său și călcând din picioare cele mai sfinte datorințe ale sale trece în tabăra dușmană, unde cu lingușiri și tămâieri se cocotează în locurile cele mai de cinste, cari trebuie ocupate de bărbați întregi și la minte și la inimă.

E știut, că omul trăește în o anumită țară, de aceea trebuie împlinite și datorințele țării aceleia.

Pe lângă dările și slujba de soldat omul mai are și ale îndatoriri, mai ales, dacă se află în o slujbă oarecare. Aici însă trebuie băgat bine de seamă, că slujbașul trebuie să fie și drept și milos față de oricine. Nu-i iertat să cauți la față celor pe cari îi slujești ori i să fac deosebire de limbă și lege, dacă se întâmplă să ai de a face și cu astfel de omeni, ci tuturor trebuie să le măsură cu măsură dreaptă.

Deci sunt de osândit și acei slujbași, cari privind în ochii oamenilor unora le măsură cu o măsură, altora cu altă măsură, pe uni îi primește cu vorbe blânde și binevoitoare, pe alții cu vorbe aspre și disprețuitoare, dându-le să înțeleagă, că nu toți sunt fii unei și aceleiaș țări, pe care toți trebuie să o iubească și apere deopotrivă.

Astfel de greșeli s'au făcut și se fac mereu de un slujbaș, prea sârguincioși în împlinirea slujbei lor și pricinuesc năcaz și supărare, celor ce au de lucru cu ei.

Firește că țările numai așa pot trăi în pace și bună înțelegere, dacă fiecare își vede de trebuințele sale,

observând și împlinind și datorințele împrumutate.

Când însă o țară în loc să-și vadă de-ale sale lucruri supără și năcăjește într'una pe vecina ei, o astfel de țară nu-și împlinește datorința, ce-o are față de deaproapele. În chipul acesta se nasc războaiele, împreunate de cele mai multe ori cu mari vărsări de sânge, pentru ca țara care a tulburat pacea să-și caute de treburile sale.

E limpede așadar, că toate pricinile și neînțelegerile din popoare și țări se trag din neînțelegerea datorințelor, ce le are fiecare. Și neîmplinirea datorințelor față de deaproapele vine dela neîmplinirea datorințelor față de Dzeu, întrucât omul își uită de el il nesocotește ba il chiar urăște și urând cineva pe Dzeu, urăște pe toți oamenii și pe toată lumea.

Dacă fiecare om ar griji deaceea ca să „dea lui Dzeu, ce e alui Dumnezeu, și împăratului, ce e al împăratului”, atunci ar fi pace și voe bună între oameni; altminterlea supărări și năcazuri, vrajbe și nemulțămiri însoțesc în tot locul pe fii lumii acesteia.

X.

Ce fac celelalte țări?

Germania și Anglia pe partea Austro-Ungariei.

Încă înainte de începerea războiului Germania s'a arătat părtinitoare a țării noastre, așa că ea a stăruit ca celelalte țări să nu se amestece de loc în războiul Austro-Ungariei cu Sărbia. Anglia s'a bucurat de pasul Germaniei și întrucât atârna dela ea a făgăduit, că va da tot sprijinul ei ca în războiul început să nu se mai amestece nici o altă țară. Anglia a propus, ca neînțelegerea să fie împăcată într'o sfătuire a trimișilor tuturor țărilor, dar Austro-Ungaria nu a primit, fiindcă zice, că în daraverile ei nu trebuie să se amestece nime.

Franța și Rusia stau în cumpănă.

Că între Rusia și Franța deoparte și între Rusia și Sărbia de altă parte e prietenie veche, lucrul acesta îl știe oricine. Doar nu degeaba a mers președintele Franței Poincare la Țarul Rusiei. Deaceea cu prilejul războiului austro-sărb nime nu așteaptă să vadă țările mai sus pomenite, venind în ajutor Austro-Ungariei, dar pentru acea cu drept s'ar aștepta dela acestea două țări să nu se amestece în cearta pornită pe urma atentatului mișelesc dela Serajevo.

Cu toate acestea Rusia mai întâi și apoi, Franța ar fi voit să vină în ajutor Sărbiei înainte de izbucnirea războiului în acel chip, ca răspunsul ce trebuia săl dea Sărbia să se trăgăneze cât mai mult, ca prin trăgănare să scape mai pe ușor din starea grea, în care a ajuns pe urma săvârșirii omorului.

Cum însă nu s'a putut lucrul acesta înainte de începerea războiului, mergând

toate cu repezeală mare, așa se socotesc ce ajutor pot da acum Sârbiei.

Foile din Rusia spun, că țarul dorește și vrea pace între popoare deaceia Rusia își vede de trebile dinlăuntrul țării.

Ziua de mâne poate va aduce știri mai sigure, ca cele de azi.

Muntenegru a mobilizat ?

Mica țărișoară, care a pornit războiul cu Turcia se găta azi de bătae cu Austro-Ungaria.

Indată după începerea războiului regele Petru al Sârbiei a trimis vorbă lui Nichita, regelui muntenegrean, că numai de cât să-și cheme soldații sub arme. Acesta se zice, că și a strâns deja toate cătanele — cam puținele — și acum stă gata să sară în ajutorul Sârbiei.

România și Bulgaria,

isprăvindu-și daraverile și neînțelegerile iscate pe urma celor întâmplăte la granița cea nouă își văd de treburile dinlăuntrul țării.

În vremea din urmă s'a lățit vestea, că regele Bulgariei ar vrea să-și cheme soldații sub arme, dar unde aceia sunt sătui de războiu, astfel nu prea ascultă glasul de chemare a lui Ferdinand.

* * *

Mai puțină gură pe tema războiului fae Turcia și Grecia, cari parecă nu s'au împăcat chiar cum se cade. Se vede că mai au ceva de împărțit și văzând, că în alte părți s'a început războiul, s'au socotit să stea acum ceva pe loc, până le va ajunge și rândul lor.

* * *

România a declarat, că rămâne neutră; nu să amestecă în războiul dintre monarhia noastră și Sârbia.

Cari regimente se mobilizează ?

Foia oficioasă a rânduit mobilizarea alor vre o 8 corpuri de armată. Pe cuprinsul fiecărui corp se afișează (se lipesc pe păreți) în orașe și în comune, publicațiuni anume, ce privesc pe cei obligați față de armată în acel ținut. Se pot vedea pe la toate primăriile.

Primăria orașului Pesta a afișat o publicațiune care arăta că au căpătat porunca de mobilizare regimentele de infanterie Nr. 6. 23. 32. 38. 44. 53. 68. 69. și 86 ce se țin de corpul din Pesta. Apoi regimentele de husari 7. 8. 10. 13.

Și toată artileria (tunarii), toată cavaleria (husarii), honvezii și toate trupele în tregitoare și ajutoare de pe cuprinsurile acestor regimente

La Arad, au poruncă de mobilizare regimentele No 29. 33. 37. 39. 43. 46. 61 și 101. și toate trupele ce să țin de ele. Și încă 9 corpuri. Corpul 12 din Ardeal nu e între cele mobilizate, decât intrucit are părți de trupe în Bosnia.

Trupele cari se află în Bosnia-Herțegovina, sunt puse pe picior de războiu și ele. Din regimentul 64 dela Orăștie e chemat sub arme numai batalionul 3 aflător în Bosnia.

Ultimele știri.

De pe câmpul de războiu

— Comunicate oficiale. —

Lupte dealungul Drinei.

Budapesta 31 Iulie. Dealungul râului Drina, care formează granița între Bosnia și Sârbia au loc neîntrerupt ciocniri mai mici. Pe partea austro-ungară a căzut un soldat (mort) pe partea sârbească vre-o 10 soldați.

Bande sârbești au trecut râul Drina și au atacat orașelul Byeljna, însă fără succes.

Luptele din fața Belgradului.

Budapesta 31 Iulie. (Oficial). Miercuri spre Joi pe la miezul nopții s'a reluat după o pauză mai lungă focul de puști. Deasemenea și monitoarele noastre au început din nou să bombardeze Belgradul. La ora 1 noaptea a explodat în urma bombardamentului nostru un magazin de praf din Belgrad.

În zorile zilei Sârbii au încercat din nou să arunce în aer podul dintre Semlin și Belgrad, însă fără succes.

Îndreptându-se în contra noastră din edificiul vămii sârbești focuri, artileria noastră a îndreptat tunurile spre acest edificiu, care în scurt timp a fost distrus.

După aceasta a intrat din nou în acțiune infanteria și în timp scurt după aceasta s'a observat că în mai multe părți ale Belgradului a isbusnit incendiul.

În timpul încercărilor Sârbilor de a distruge podul au fost făcuți prizoneri 16 soldați sârbi, cari au fost transportați la Petruvaradin.

Artileria a luat sub foc localitatea Gradiște. La Belgrad continuă deasemenea lupta artileriei.

Știri sosite peste București.

Turnu-Severin 31 Iulie. O telegramă sosită aici din Cladova (Sârbia) comunică, că în 31 Iulie trupele austro-ungare au încercat să treacă Dunărea la Gradiște. Artileria sârbă a bombardat orașul Bazias din fața Gradiștei.

București 31 Iulie. La legațiunea sârbă au sosit telegrame, că bombardarea Belgradului continuă neîntrerupt. Sârbii nu prea răspund, lipsindu-le mijloacele. În Belgrad nu mai sunt decât autoritățile civile și 200 de jandarmi destinați să menție ordinea. Drapelul alb fâlfâie pe edificiile Belgradului.

Inmormântarea lui Emil Gârleanu.

Dupăcum am amintit în Nrul trecut după Cernea, Iosif Chendi și Garagiale literatura română a mai pierdut pe unul din sinul ei și acesta tot în floarea vieții, când nutria cele mai mari nădejdi, abia ajungând vârsta de 36 de ani.

Emil Gârleanu și-a dat sufletul în Câmpulung unde s'a dus spre a-și vedea de sănătate. De aici »Societatea scriitorilor români« din care făcea parte și cel mort, ba era el unul dintre fondatorii acestei socie-

tăți, au hotărât să-l aducă la București spre ai face o inmormântare dupăcum merită.

Corpul defunctului a și fost adus dela Câmpulung Duminecă în 6 Iulie. A sosit la gara de Nord în București Duminecă la carele 10 și jumătate seara.

Luni la oarele 2 d. m. peronul gării era plin de public, care asista la coborârea din vagon a rămășițelor pământești ale defunctului scriitor, a asistat întregă societatea scriitorilor români și numeroși gazetari, artiști delegați ai teatrelor, din Craiova, Iași și București, o delegație a învățătorilor o delegație a casei de cetire »P. Liciu« etc.

Au fost depuse o mulțime de coroane. Defunctul fiind și ofițer în rezervă și decorat, i-s'a dat și onorurile militare de regimentul 21 infanterie.

La Gară a venit în numele teatrului Național din Craiova Dl Florescu. Dânsul arată străduințele celui mort pentru ridicarea teatrului care i s'a dat spre conducere. Vorbește apoi Dl M. Dragomirescu profesor universitar din partea convorbirilor Literare unde a colaborat un timp oarecare Gârleanu.

Apoi convoiul a plecat, în frunte cu muzica reg. 21, întovărășit de-o mare mulțime, care simpatiza pe Gârleanu ca scriitor și om. Când a ajuns convoiul înaintea Teatrului Național din București și Dl E. Nicolau în numele autorilor dramatici, ambi vorbitori arată marile merite ale lui Gârleanu și pierderea cea mare ce a suferit Teatrul prin moartea dânsului pentru că el a fost mare ca conducător de teatru și ca autor.

Tot aici a vorbit încă Dl Stamatiad în numele scriitorilor români. Dl Stamatiad face o adevărată dare de seamă asupra întregii activități a lui Gârleanu arată diferite reviste și ziare la care a colaborat, arată diferitele părți locuite de români arată rolul ce l'a avut Gârleanu la înființarea societății scriitorilor români și locul ce l'a avut el în literatură.

De aici convoiul pleacă spre cimiterul Belu unde s'a făcut inmormântarea. La cimiter a mai vorbit Prea Sf. arhimandritul Scriban.

I. Maxim.

Barbariile Bulgarilor.

Intregă România este indignată de cele ce se petrec la granița româno-bulgară. Zilnic vin vești neliniștitoare. Grăniceri români nu mai sunt în siguranță, încotinu sunt atacați de grănicerii bulgari și nu să zici, că ar fi un caz izolat, dar incidentele se țin lanț. Ce să urmărește cu aceste provocări și cine e la spatele lor încă nu se știe cu siguranță, atâta e sigur că vina e a guvernului din Sofia, pentru că datoria lui era că deja după cel dintâiu incident nu trebuia să întârzie cu cercetarea faptului și să se fi luat măsuri ca mai mult să nu se mai repeteze acel lucru. Astfel că au fost împușcați vr'o 3 grăniceri, ba a împușcat și după un ofițer, care din norocire n'a fost nimerit.

Însă ultimele atacuri din partea grănicerilor bulgari au avut urmări nenorocoase pentru ei.

La atacul de Duminecă al bulgarilor au răspuns și grăniceri noștri și rezultatul a fost c'au rămas 3 morți, iar Duminecă noaptea spre Luni grăniceri români iar au

fost atacați de focuri de armă, ei la început s'au retras pân' ce s'au luat o poziție bună de unde-au tras și ei astfel, că le-au succes să-i risipească pe bulgari.

Tot în noaptea asta ceva mai târziu s'a văzut un bulgar îmbrăcat în haine turcești, care a încercat să treacă granița. Grănicerii noștri au tras asupra lui 5 focuri. Bulgarii n'au răspuns. Atunci grănicerii români au înaintat până la frontieră unde au găsit urme de sânge un fes și haine fără să fi dat de cel ce le-a lăpădat.

Asemenea au fost atacați grănicerii români dela pichetul Vladimirova luni dimineața în revărsatul zorilor. Români s'au apărut vitejește așa că toți au rămas teteri, iar dintre bulgari au murit trei inși.

Nu se știe de soarta unui jandarm român, care a fost trimis pe linia de graniță dela Turkșmil, el a fost trimis pentru pază și nu s'a mai întors se crede, că a fost prins de bulgari.

După primele cercetări făcute de autoritățile românești, reese că provocatorii sunt bulgarii și numai unei întâmplări fericite se datorește că nu au căzut mai mulți soldați români.

După incidentul din noaptea de 2 Iulie când au căzut 3 bulgari, guvernul din Sofia a cerut printr'o notă guvernului român că faptul să fie anchitat și judecat de o comisie militară străină, fie din atașați militari din Sofia fie de cei din București. Se înțelege că această cerere a fost respinsă de guvernul român, cum se poate să judece streinii astfel de fapte?

Văzând bulgarii că li s'a respins cererea asta a lor au adus la granița română o mulțime de trupe precum și tunuri și cavalerie. Spiritele din România sunt foarte agitate, poate că și „Liga Culturală“ va ține o mare adunare unde va protesta în contra acestor barbarii bulgare.

Un gând ascuns au bulgarii că de altcum n'ar fi îngărmădit atâtea trupe la gra-

niță, pe când garnizoanele românești sunt la 15-20 km. departe de graniță.

Ministrul român dl Derussi, care a plecat imediat la locul său, la Sofia, fiind în concediu, va lua toate măsurile ca acestea incidente mai mult să nu se mai repeteze, căci altcum cine știe ce s'ar putea întâmpla, sau poate guvernul bulgar așteaptă să-i disciplineze grănicerii altcineva? In cazul acesta stăm la dispoziție.

I. Maxim.

Recolta grâului de pretutindeni.

In genere recolta europeană se prezintă nu tocmai multămitoare. Multe state vor trebui să aducă din alte țări bucate. Vom da după o foaie străină starea sămănăturilor:

Statele Unite vor avea 30 milioane măji întrecătoare, iar Canada 15-18 mil. măji, cantități ce vor acoperi roada scăzută din Argentina și Indii și chiar dacă bucatele din Rusia și dela Dunăre vor fi de mijloc. In Germania recolta nu poate întrece pe cea din anul trecut și poate să fie chiar mai mică. Recolta franceză nu se prezintă tocmai bine și este mai mult sigur că și Franța va trebui să aducă grâu pentru nevoile sale din altă țară. Italia va avea trebuință de 2-3 mil. măji, mai mult ca anul trecut. Anglia de asemenea e silită să aducă mai multe milioane de măji. Spania și Portugalia numai pot să se mulțamească cu 1 mil. măji mai puțin. Austria însă va aduce în schimb foarte mult.

In ceea ce privește prețurile, e mai mult ca sigur, că vor fi mai urcate ca anul trecut, tocmai din pricina că e așa slabă recolta grâului în toate statele.

oooooooooooooooooooo

Invitare la abonament.

Aflândune în semestrul al II-lea în a. c., văzând că On. cetitori nu să grăbesc așa face datoria morală, față de foaia noastră, ținută cu mari jertfe, pentru apărarea intereselor noastre naționale.

Suntem nevoiți a ruga și acum pe stim. foști abonenți și pe cei din prezent se binevoiască așa achita și reînoui abonamentele. — Iar cei ce sunt în restanță de pe anii trecuți la cari sau sistat trimiterea foaiei, și sunt dați în judecată nu aștepte urmările neplăcute, ca se nu fim de vorbă, administrația nu mai poate aștepta. Foaia nu se poate susține fără abonamente plătite înainte. — Deci apelăm la stim. abonenți, și-i rugăm din nou să ne trimită prețul foii, atât restant cât și prezent.

Cu începutul semestrului din 1 Iulie a. c. deschidem nou abonament cu prețul ce se vede în fruntea foaiei.

Cu începutul semestrului din 1 Iulie a. c. deschidem nou abonament cu prețul ce se vede în fruntea foaiei.

Redacția și Administrația
foaiei „OLTEANUL“

oooooooooooooooooooo

NOUTĂȚI.

Nu ridicăți banii dela bancă, acolo sunt mai siguri.

Ca paznici ai binelui obștească în aceste vremuri de cumpănă ne simțim indemnăți — cum de altfel fac toate foile noastre românești — să aducem la cunoștința publicului nostru și să atragem atenția mai ales a fruntașilor noștri ca să lumineze și să liniștească poporul nostru asupra următorului lucru:

Din cercurile băncilor noastre ne vine știrea că în urma veștilor mai nouă răboini-

Sărăcilă spaima smeilor.

— POVESTE. —

(Urmare)

— Vai de noi! Hai să-l mai cercăm cu două lucruri și apoi să ne scăpăm într'un fel de dânsul.

Și ce se sfătuiră ei, că l trimiseră la pădure după lemne. Iar omul cum ajunse prinse a jupui tei și a face funie și a lega copac de copac, până ce se trezi cu smeul lângă el.

— Da aice, ce mai faci, Doamne?

— Aice răspuse românul, aice leg pădurea, s'o aduc cu totul acasă.

— Hm, făcu smeul da minuat mai ești.

— Apoi, da, ca voi niște prăpădiți luați câte un bețișor și fuga cu el, de par'că cine știe ce lucru mare faceți. Să mă vezi pe mine acuși cât îmi poate pielea, și apoi, pe urmă ce-o fi, lasă.

Când auzi smeul, mai să cadă jos de frică și de minune pentru piticul ăsta de om.

— Nu, nu, nu, vorbi el, lasă că iau eu mai bine ce oi u putea și mergem, căci să te răfuesc, să ți dau drumul.

Haida de! îi zise omul, ce crezi că te joci cu țara în bumbi? Până nu voiu face o nuntă nu mă las.

Și smeul apucând un mesteacăn în brațe îl smulse din rădăcină și vru să pornească. Dar omul de colo strigă:

FOAIA.

DE-ACASĂ...

Fratelui Gheorghe.

*Nu vreau să plec de-aici, când codrul
Și'mbracă nou veștmântul iară
Când doinele răsună 'n crânguri
Din buciume la stâni, spre seară.*

*Nu vreau să plec când spun povestea
Isvoarele'n măestre soapte.
Atâtor suflete iubite
Și atâtor cântece uitate.*

*Nu vreau să plec acum când râde
Cireșu 'n podobit de floare
Când vin la horă 'n bătătură,
Voioase, mândrele fecioare.*

*Nu vreau să plec de-aici măi frate
Din raiul sfânt al casei noastre.
Te uită, cum zâmbesc de dulce
Plăpânde de verbine în glastre.*

*In orice floare e un cântec
Urzit de raiul primăverei
Inaltă-ți sufletul măi frate
Să guști nectarul mângâerei.*

V. CIOBANU

Dar pe mine cui mă lași ce crezi? — De sbura, pot sbura de oi vrea, dar de mers cu d-ta ba. Și suindu-se și omul pe copac o porniră prin pădure.

In drum întâlniră nu cireș copt, a cărui roade coapte păreau niște podoabe roșii scumpe.

Smeului îi lăsă gura apă și puind copacul din spate jos prinse de vârful cireșului și îndoindu-l zise lui Sărăcilă.

— Fii bun, ține de aci, și îi arătă vârful, până voiu culege vro două cireșe.

— Insa aici Sărăcilă, deși a fost spre binele lui, însă să păcăli, căci voind cu dinadinsul să dovedească că chiar poate ceva prinse de vârf, și cum n'avea atâta putere să-l ție, când se desdoi copacul îl aruncă peste cinci zeci de parcă sbura o barcă dusă de furtună, și cum se nimeri — să aibă omul zile — că pică pe moale pe pământ jilav de pădure și pe piciorul unui iepure pe care l strivi. Așa că îl prinse și veni cu el la smeul.

— Vezi, îi dă el, din sbor l'am prins. De când culegeai d-ta cireșe, era și ochit. Uite de acesta să mănânci și nu-ți mai trebuie alte bunătăți. Ți-l dăruiesc d-tale.

Acum cu adevărat văzu Smeul, că Sărăcilă e de temut, și ajungând acasă povesti și minunea asta și aceea cu pădurea.

Va urma.

I. Dragoslav.

ce o mulțime de deponenți își ridică banii depuși.

Față de acest lucru ținem să spunem, că fac foarte rău aceia cari își ridică banii dela bancă. Acolo sunt mai siguri ca ori unde. Cei cari îi ridică și-i duc acasă pot fi cercați cu fel de fel de primejdii și în chipul acesta nu-și pot păstra cu destulă grije banii adunați cu atâta trudă.

Băncile în înțelesul învoielii dela Haga, obligă pe toate statele civilizate, în caz că în cursul războiului o bancă e atacată de armata vr'unui stat acesta e dator să despăgubească banca păgubită.

— **Denumire.** Maiestatea Sa la propunerea ministrului de justiție a denumit pe dl *Nicolae Comșia* jude de instrucție la tribunalul din Lugos, de jude regesc de tablă. Felicitările noastre!

— **Opreliște.** Cu ziua de 14 Iulie s'a introdus cenzura. Cu privire la ziare se face cunoscut că e strict oprit să dea știri despre războiu și mai ales să publice informații despre pregătirile ce se fac în armată.

Circulația trenurilor. S'a publicat planul de circulație a trenurilor militare. Planul a intrat în vigoare în 26 Iulie, Miercuri la orele 12 din noapte. Pe liniile mai principale însă va circula zilnic câte unul sau două trenuri pentru public.

— **Pentru calea ferată dintre Agnita și Voila** s'a făcut aruncul trebuincios împărțit pe comunele, din apropierea liniei în următorul chip:

Vesud 20.000 cor., Merghindeal 44.000 cor., Bărcut 2000 cor., Toarcă 5000 cor., Gherdeal 4000 cor., Cineșor 17.000 cor., Bruiu 10.000 cor., Cornețel, 5000 cor., Felmer 5000 cor., Sulumberg 70.000 cor., Agnita 60.000 cor., Zelișteat 3000 cor. și Cincul mare 160.000 coroane.

Lucrurile se vor începe în timpul cel mai scurt.

— **Boaia grea între oamenii mari.** În câteva sate din apropierea Făgărașului s'a încins în vremea din urmă o boală grea care și pe cei mai tari oameni îi doboară

la pat. Semnele boalei sunt următoarele: îl cuprinde pe om deodată o neliniște în tot trupul, îl doare capul, îl dor mâinile, picioarele, spatele. N'are nici o poftă de mâncare. Trebuie să stea ziua la ameaza mare în pat sau în fața soarelui, fără să poată mânca ceva.

Zilnic vin la doftorii din Făgăraș bolnavi de aceștia.

— **Datorințele glotașilor în timp de războiu.** Glotașul în timp de războiu poate fi împărțit la două feluri de slujbe și anume: la slujba de câmp de războiu și la slujba pentru ținerea ordinei. Slujba pe câmpul de războiu are în vedere păzirea căilor ferate, nărilor drumurilor și la serviciul sanitar și de proviziune, glotașii prin urmare sunt așezați totdeauna la spatele armatei regulate. Aceasta trebuie să o înțelegem așa că după soldații, cari merg înainte vin trenurile militare. Praful de pușcă și hrana de lipsă, o păzesc trupele de glotași. Glotașii prin urmare nu intră în foc.

Ținerea ordinei poate fi de trei feluri: a) glotașii bagă de seamă să nu se întâmple răscoale și tulburări și disordini; b) veghează asupra ordinii publice în înțelesul acela, precum veghează jandarmii în timp de pace; c) în orașe îndeplinesc slujbe polițiale.

La slujba de glotaș peste tot nu se ia în socotința aceea, că cineva e de 37 ori de 42 ani, ori maitinăr, ori că a fost ostaș ori nu.

Glotașii vor avea uniformă de ostaș, întrucât vor ajunge hainele, cei cari vor îndeplini slujbe de păzitor vor primi arme.

— **Calătoria cu trenurile noastre, restrinsă.** În vederea războiului, direcțiunea căilor ferate a dat o publicațiune, prin care se aduce la cunoștință, că comunicația pe căile ferate ungare, începând cu ziua de 28 Iulie (Marți), este restrinsă. Pe unele linii ferate e oprită de tot călătoria, fiind acele trenuri puse cu totul în slujba armatei. Pe aceste trenuri abia mărfuri de acele s'au mai putut trimite de Marți începând, cari

până Vineri dimineața pot ajunge încă la locul adresat. Tot așa e și cu trenurile de persoane. S'au dat bilete de tren numai a celor călători, cari până *Joi la mezul nopții* pot sosi la locul unde voesc să călătorească. Aceste ordinațiuni se înțelege, privesc acele linii ferate, pe cari nu e numai restrânsă comunicația, ci e de-adreptul oprită.

— **Statariu în Croația, Slavonia și Dalmația.** Din Semlin se anunță, că un oficiar de oraș, a publicat în sunetul tobei, că în *Croația—Slavonia și Dalmația*, pe întreg teritoriul acestor ținuturi intră în vigoare *statariut*. În sensul statariului, crimele, ce ar obveni pe acest teritoriu, crimele ca agitații răscoala, omor, aprinderi, vătămare gravă trupească, precum și tulburarea liniștei publice, *se vor pedepsi cu moarte.*

— **Judecătorii francezi** au găsit-o nevinovată pe doamna Cailleaux, care ucisese pe directorul unei foi, deaceea au achitat-o. Cu toate acestea multe femei din Paris și-au arătat neplăcerea pentru hotărârea aceasta a judecătorilor.

— **Prinderea milionarului Dungserski.** Știri sosite la Budapesta comunică, că cunoscutul milionar sârb Dungserski din Bicicherecul-mare a fost arestat și dus la Segedin. În urma unei perchiziții domiciliare s'ar fi găsit în casa lui Dungserski acte și hârtii, din cari rezultă, că a stat în legătură cu societatea „Norodna Odbrana” din Belgrad.

Se spune că s'ar fi găsit chiar și bombe.

Nu știm de e adevărată știrea aceasta.

— **DI Victor Tordășianu**, secretar al Reuniunii române agricole și president al Reuniunii meseriașilor sibieni, absteând timp mai îndelungat din Sibiu, roagă pe cei cari ar avea afaceri în legătură cu numitele Reuniuni, să se adreseze deadreptul comitetelor Reuniunilor amintite

— **Stări din Albania** Lucrurile din Albania nu s'au liniștit nici până acum. Răsculații sunt tot în contra domniei prințului Wilhelm de Wied, a cărui detronare o cer-

RICHARD HENRY SAVAGE.

Principesa de Alasca

Traducerea de Valeriu Crișianu.

(6). (Urmare).

Lefranc l-a privit mirat, auzind numele acesta.

— Ziua noaptea croiam la planuri — continuă Orloff. — Pe capul familiei mele, pe unchiul Ștefan nu puteam să-l amestec în daraverile acestea; n'aveam curajul de-a face pasul acesta. Pentru bătrânul și credinciosul Ștefan Orloff voința Țarului era lege. N'am dar pe nime. Ca să-mi pot descoperi pasiunea mea, la aparență m'am dat la chefuri. Atunci mi-am eluat titlul de „Orloff nebunaticul”. Dar trăiam numai pentru iubirea ei. Intregă ființa mea a fost încătușată de farmecul ei, ce venea ca un balsam spre mine. Vedeam că sfârșitul mi să apropie pe zi ce merge. Și acesta ne va fi sfârșitul: exil, despărțire, regret, robie ma chiar și moarte, prin sinucidere, sau de mână streină. Mă temeam de spionii Țarevicului. Mă temeam pentru Olga, acărei ținută statornică a aprins tot mai mult spre mânia pe prinț.

„Eram orb și stângaci; fiindcă nu m'am cugetat la aceea că, domnitorul pre-

sumtiv a nouăzeci milioane de oameni își va întoarce privirea chiar spre femeia aceea, pe care voința neinduplecată nu o poate indupleca. Secretul meu l-am expus descoperirii din întâmplare și iubitei mele în secret l-am dat de cadou nește bijuterii. Mi era imposibil să părăsesc Rusia. Dacă voi abzice de a mai servi Țarevicului, îmi expun pericolului întreaga mea familie. Viitorul meu era sec, familia mea necunoscută putând să cadă pradă unei spaime îngrozitoare. N'am cutezat a părăsi pe Olga. Pașaport nu puteam căpăta pentru a pleca din Rusia și ah, cunoșteam cu mult mai bine fața mea de Orloff, decât să mă fi putut gândi la fngă. În casa unui bătrân servitor a mamei mele am găsti un loc de scăpare pentru Olga. Provocându-se la cei cincizeci de ani de când ne servește pe noi ca spus, că va ascunde cât să poate de bine pe comoara sufletului meu și cu comercianții din Archangeli, o va face scăpată pe Marea Albă. Deaceea Olga ușor poate ajunge în Șvedia unde poate fi în siguranță. Dar eu rămâneam încătușat. Ștefan Orloff să înțelege că s'a făcut foc și pară când m'am opus planului de căsătorie, ce-l croiese Țarevna pentru mine. Unchiul meu înzadar a cercetat să mă abată dela planurile mele, cu cari voiam să induc lumea în

eroare. Aveam păduri, mine, iobagi; eram moștenitorul averii unchiului meu; și totuși Jidanii au fost aceia, cari erau aplicați să-mi facă un împrumut. Pe fruntea reginei inimei mele să așezase deja umbra sfârșitului tragic. Prințul refuzat acum spunea pe față că el bănuște, că are un rival. De aici înainte întâlnirile noastre se făceau în cel mai mare secret și nem promis unul altuia cu sfințenie, că ea să fugă în casa bătrânului Podolsky, ear eu, de voi trece chiar și prin o sută de pericole, voi merge după ea în Torefors, castelul contelui Cxenstierna. Bătrânul finlandez Podolsky o va păzi până ne vom putea întâlni.

„Intr'o seară fatală, după o scenă rea, însoțit de sclavul și flatele meu Ivan am părăsit palatul Orloff, ca să mă duc în Jactklub și acolo să aștept miezul nopții. Așa voiam să duc în incurcătură pe spionii Țarevicului. Servitoarea Olgei sta de pază; aștepta să-i facem semn. Vizitele târzii nu sunt rare în orașele nordice, unde oamenii fac din noapte zi. „Du-te!” îmi zise Ștefan când înzadar l-am cerut bani, „nu-ți voi mai sprijini și pe mai departe prostiile tale. Vezi!” continuă el mâniaș, „odaia aceea de colo, în ea e o sută mii de ruble. Insoară-te! Îți voi plăti datoriile! Banii aceștia aceștia încă-ți dau ție. Dar spre scopul ace-

Orașul Durazzo, unde își are prințul reședința, este tot împresurat de răsculați.

Puterile mari și în special Italia și Austro-Ungaria, care și-au luat însărcinarea de a sprijini pe prințul Wilhelm, nu se interesează cum ar trebui s'o facă și nici nu dau ajutorul trebuincios pentru a putea împărștia și învinge pe răsculați.

Așa că până acum soarta domnitorului Albaniei este foarte primejdută.

— **Primejdie.** Un automobil din Wiener-Neustadt, aflându-se în drum spre graniță, s'a răsturnat. Comandantul secției aviatice Franz Steiner a murit îndată. Șoferul militar e greu rănit.

— **Impușcat:** Un soldat al regimentului de inf. 70, un nazaren, (pocăit sau mucăr) nevoind să se supună ordinului primit a fost împușcat în 1 August.

— **Moarte din pricina unei găini.** Lucrul s'a petrecut în comuna Kemece, în chipul următor: Găina economului Mihai Bökönyszegi a sburat în grădina vecinului său și a început să răcească straturile făcându-i o pagubă de vre'o 20 cruceri. Economul păgubit văzând isprava găinii luă un dărab de lemn și lovi găina de așa cât muri pe loc. Vecinul său veni numai decât și-l întrebă, de ce i-a omorât găina. Trecând apoi la vorbe mai aspre, ba la ceartă și'n urmă la bătae, vecinul a cărui a fost găina a scos cuțitul și la implantat în păgubaș, care după câteva svârcoliri a și murit. Ce faptă nesocotită!

— **Târgul din Mărgineni,** (cott. Făgăraș) cel de vite și cel de marfă (slobod) să va ținea în 9 August st. n., adică în Dumineca viitoare.

— **Fericirea venită din un cutremur de pământ.** Prin Italia se întâmplă dese cutremuri de pământ. Așa că an de an, ba și de mai multeori pe an se cutremură pământul mai într'o parte, mai în altă a țării.

Astfel s'a întâmplat iarna trecută un mare cutremur de pământ în orașelul San Vinari, care a dărâmat mai multe case peste

la, ca prietenii tăi să-ți iee lângă masa de joc și să-i cheltui pentru prostii, n'am nici o copeică!

„L'am lăsat pe nobilul bătrân, acărui cap nins tremura de furie. În sufletul meu ardea dorul acela, să părăsesc pentru totdeauna Rusia. Pământul îmi ardea sub picioare; doream un aer liber ca să duc pe scumpa mea Olga într'un loc sigur, pe țărmii romantici a Siciliei, sau pe izulele pitorești a mării grecești, unde nu va mai trebui să ne ascundem iubirea, unde ne putem plimba braț la braț, unde aleasa inimei mele poate fi pentru totdeauna a mea“.

Orloff și-a trecut mâna peste ochi, cași-cum ar fi voit să alunge o vedenie.

„Am ajuns în Jachtklub, după ce am văzut, că unchiul meu a plecat la un bal. Nu cutezam a-mi mărturisi nici chiar mie planul acela groaznic, care acuma îmi trecea așa de nedeslușit pe dinaintea ochilor mei sufletești. Cunoșteam toate unghiulețele căminului meu fără de tată. Voiam să mă reîntorc ear acolo după ce să vor fi culeat servitorii. Ușa acelei odăi, care ascunde o comoară așa de mare de bani, o voi putea deschide ușor. De ce n'ași putea fi cu ajutorul lui Ivan undeva departe, departe? Olga poate veni după mine. Podolsky mi-e credincios ca moartea. Ca un

cei ce ședea în ele. În orașelul acesta trăia un om bogat de a cărui fată de 18 ani se îndrăgosti un ficior sărac cu numele Poli Monzana. La fată încă îi plăcu de ficior, dar tatăl ei nu voia să o mărite după nu sârântoc, deaceea făcu ce făcu și-l vârî în cătănie. Apoi își sili fata să se mărite după unul, de care nu-i plăcea.

Atunci se întâmplă cutremurul, care răsturnă și casa, în care se aflau cele trei ființe. În ajutorul celor îngropați de vii a venit regimentul de soldați, în care se afla și Poli Monzano.

Acesta sosind la fața locului se duse de-a dreptul unde stia că a fost casa iubitei sale și începu să scoată mai întâi pe tatăl fetei, apoi pe ea și'n urmă pe bărbatul ei. Venind într'ajutor doftorii au răușit să scape pe nevastă dela moarte, ceialalți doi au murit. Când și-a venit în ori biata femeie și-a aflat, că i-a murit bărbatul și tatăl a zis cătră iubitul ei, care o scăpase: „deacum vom fi amândoi pentru totdeauna“.

— **Aviz cătră publicul Român.** Cunosând multe lipsuri ale poporului nostru dela sate, am deschis în Budapesta un **Birou de informații** ca în felul acesta să stau în ajutorul publicului român în ori care afacere ce se ține de Budapesta.

Fiind chiar acuma timpul îmblătîtului, Vă atrag atențiunea asupra faptului.

mai mare fabrică din Bpesta are anul acesta prea multe matoze (dube) de 720 până la 1000 mm. și le-ar vinde cu preț foarte moderat și pe lângă garanță mare. Vă servește și cu motoare, mașini cu aburi etc. tot cu preț moderat. La dorință vă trimite cataloage.

Dau informații referitor la rugățile înaintate ministerului ori Curiei. Urgez rezolvarea lor și rog rezolvare favorabilă. Mijlocesc împrumuturi ieftine pe amortizare și vânzări de moșii și păduri. Cine vrea să-și cumpere locomobile, motoară, moară, mașini de îmblătît mănate cu locomobil, cu motor, cu cai, ori cu mâna, mașini de sămănat grâu, de cosit grâu, ori iarbă, pentru adunatul fânului, ori despoierea cucuruzului, pluguri, etc., să-mi scrie mie căci gratuit îi recomand fabricii de unde își poate

semn a ultimului pericol i voi trimite prin Ivan un inel, pe care Olga mi l-a dat odinioară mie. Cu sanie voi putea ajunge dincolo de Nava într'un cartier, unde Podolski va ținea pe seama noastră întotdeauna o sanie și cai.

Am intrat în Jachtklub, Ivan mi-a șoptit la ureche: „Ne urmăresc“. Așa a și fost. Nește figuri întunecoase să apropiau de noi, venind în o sanie. Dându-i poruncă lui Ivan să mă aștepte afară, eu am plecat spre ușa clubului, fiind decis că voi zăbovi aici numai câteva minute, după aceea îl trimit pe Ivan să-i ducă veste Olgei și-apoi mă duc să mă culc în palatul Orloff. Acolo voi fi în siguranță.

„Cât ce am pus mâna pe clanța porții clubului, doi oameni s'au oprit înaintea mea. Unul mi-a zis încet: „Groful, toate s'au sfârșit. Țarevicul a cunoscut colanul de perle, pe care n'am voit să i-l vând. I am spus totul!“ Celalalt deasemenea a fost un giuvaergiu jidan, căruia de mult timp îi eram dator cu o sumă mare. Acesta acum foarte obraznic își pretindea banii. Pierre în clipa aceea dracul mi-s'a furișat în inima mea istovită. Fără să le zic o vorbă, am intrat în casină, am beut o țuică tare și am mănânat spre casă. Lângă bazarul italian i-am spus lui Ivan să se dea jos; era la el sem-

cumpăra toate acestea plătibile în rate și cu prețuri mai ieftine ca la agenturi jidovești. Scopul meu este ca țăranul Român să-și cumpere marfă bună din mâna primă și cu garanță mare. Să vă feriți de firme cari nu sunt fabrici. Să vă feriți de agenți jidovi cari vă înșală.

Vă recomand o invenție nouă: o morișcă cu 2 petri și sită mănată cu mâna, care macină 100 kg. făină pe zi. Prețul e 320 cor. pe rate.

La dorință trimit gratuit planuri de mori și catalog ilustrat despre toate recvizitele economice. Cu stimă: **L. OLARIU,** Budapest, II., Margit-körút 11.

x **E aici vremea computurilor!** Femeia harnică acum pregătește compot din mere și poame pentru iarnă. Spre scopul acesta recomandăm la timp potrivit serul Dr. Oetker, cel mai excelent și mai ieftin mijloc pentru împiedicarea dela sticare a computurilor. Un pachet de 12 fileri e de ajuns pentru păstrarea a lor 5 kgr. de compot de poame piersece și cerașe exact de pome, castaveți, și împiedecă mucezeala. Serul acesta a fost aplicat cu mult folos în numărtoase bucătării și e reclamat zilnic de publicul mare. La dorință se pot căpăta gratis și libere de porto rețete dela fabrica Dr. Oetker din Baden, lângă Viena.

Școala civilă de fete din Sibiu.

A p e l

În timpul dia urmă s'au deschis și în sinul poporului român mai multe școale superioare de fete române. Invățământul acestora s'a organizat în conformitate cu programul oficial de studii, ca să îmbie și institutiile noastre cel mai nimerit prilej fiicelor poporului român pentru însușirea limbilor străine, d. p. limba maghiară, germană și franceză

Cu deosebire în școala civilă (secundară) de fete cu internat a Asociațiunii din Sibiu, se poate însuși *limba germană* în deplină măsură, deoarece în acest oraș, în preeumpănire *germană* încă, mediul cotribue mult în această privință

Nu e de înțeles deci, pentruce să mai alerge în continuu publicul nostru cu fetițele sale pe la școale străine pentru invățământul *limbii germane* ș. a., când în in-

nul fatal. După aceea am plecat mai departe spre palatul Orloff.

„În jur era un întunec mare! Am trimis pe vizitiu și am intrat pe poartă, pentru ultima oară ca om nevinovat!

Sângele meu svăcnea, asuda ca puicioasa fierbinte. M'am furișat în odăea mea și-am luat un revolver și un cuțit. Ivan mă așteptă pe țărmul râului cu o sanie și cu un vizitiu de încredere.

„Știa că Olga peste un ceas va fi în siguranță în modesta căscioară a bătrânului Podolsky. Când se va crepa de ziuă ei vor fi în drum spre drumul pădurii, ce să întinde spre nord; acest drum e întunecos și pustiu! n'are de ce să se teamă!

„Am răs în mine când m'am vârat în sala întunecoasă a bibliotecii, unde fratele mai mare alui Ivan își petrecea timpul peste zi. Inaite de asta cu câteva zile vânduse o proprietate mare și eu am văzut pachetul acela cu hârtiile de câte-o mie de ruble. Am fost ispitit de dracul. Am mers la dulapul de mahon, l-am spart și peste o clipă moștenitorul averii lui Ștefan Orloff a devenit un hoț ordinar. Ah! ce bine era dacă ași fi murit în clipa aceea, când am pus mâna pe bancnote.

(Va urma).

stitutele noastre sunt făcute toate dispoziții le trebuioare, ca să se poată învăța și practica vieții ne dovedește, că paralel cu învățământul limbii materne și pe temeiul acesteia, orice limbă străină se învață mai temeinic, mai conștient și mai luminat.

În acest sens s'a pronunțat, constatăm cu plăcere, și Congresul Uniunii Femeilor Române din 8 Junie a. c. Iar glasul femeii și al mamelor române e cel mai chemat glas în chestiune, pentru care numai aderența sinceră mai poate avea loc.

Apelăm deci la bunul simț al poporului român, să grăbească a înscrie fetițele sale la institutele române de învățământ, care s'au înființat din jertfele sale marinimoase și pentru trebuințele sale proprii.

Din încredințarea On. Comitet al Asociațiunii.

Sibiu, în Iulie 1914.

*Direcțiunea
școlii civile de fete a
Asociațiunii.*

Pentru sodalii pantofari și cismari.

Ne adresăm către Reuniunile noastre de meseriași și către cărturarii noștri (preoți, învățători, notari, etc) de pretutindena cu rugarea, să aducă la cunoștința calfelor (sodalilor) pantofari și cismari, că la școala de specialitate de pantofărie din Sibiu, subvenționată de stat se ține cu începere din 4 Septembrie n. 1914 și până la 31 Ianuarie 1915 un curs de specialitate pentru calfele de pantofari și cismari cu locuința afară de Sibiu (din provincie). Instrucția se ține zilnic de la ora 7—12 a. m. și de la 2—6 d. a. Frecvenții primesc afară de muncă atât instrucția (învățarea), cărțile, recvizitele, unelte cât și locuința gratuit (pe nimica), iar cei de religia (legea) gr. or. mai capătă și câte un ajutor de câte 10 cor lunar din suma pusă la dispoziția școlii de către consistorul nostru arhidiecezan. Frecvenții la finea cursului primesc certificat de absolvire a cursului. Frecvenții, cari cunosc limba maghiară, vor fi preferați. Ei trebuie să fi absolvat (făcut) cel puțin școala elementară.

Doritorii de a lua parte la curs să se adreseze (pe o simplă carte postală) în acest scop fără zăbavă, dar cel mai târziu până la 15 August, către dnul director *Martin Schuster* în Sibiu (Nagyszeben, Saggass 29).

Sibiu, la 23 Iulie n. 1914.

Comitetul Reuniunii sodalilor români din Sibiu.

Vic. Tordășianu
prezident.

Stefan Duca
notar.

ECONOMIE.

Dă pământul cât ar putea da ?

În China și Japonia nu lucrează grâul ca la noi. Acolo fac întâiu răsadniță și apoi răsădesc firele la oareșicare depărtare unul de altul. Unele locuri le răsădesc și de două ori. Un bărbat și o femeie răsădesc într'o zi de lucru o mulțime de mii de fire. Va să zică fac cu grâul ceea ce se obișnuiește la noi cu varza și tăbacul.

Ogoarele astfel lucrate — cari firește sunt arate, mărunțate, grăpate

cu cea mai mare îngrijire și dragoste — dau roade întreite și împătrite cât la noi, îndoit decât cele mai bine lucrate ogoară din Germania, Anglia și Franța.

Un ogor cu grâu lucrat cum am spus, dă roada de pe hectar, cât nu dau la noi trei, patru s'au cinci hectare.

Trebue muncă, pricepere și îngrijire mai multă, dar nu are o familie țărănească nevoie de zece jugăre ca să trăiască foarte cu economie.

Și chipul de a lucra așa grâul nu este doar o născocire a învățaților, ce văd din cărți, ci așa lucrează pământul zeci de milioane de chinezi și japonezi. Dar o asemenea grădinărie s'a făcut și în Europa: în Rusia și aiurea. Izbânda a fost mare.

Învățații sau întrebat, deasemenea dacă electricitatea n'ar putea spori roada ogoarelor. Iată ce au făcut. Au înfipt prăjini din loc în loc pe ogoare și pe vârful lor au așezat o sârmă de aramă. Prin această rețea poate trece un curent electric. Supt lucrarea acestui curent rodnicia ogorului ajunge nu numai îndoit de mare, dar este și mai bună.

La noi cei mai mulți se lenesc a aduce bălegarul pe ogoare și când îl duc îl cară ori crud, nedospit ori putred, dar și atunci numai după ce l'au bătut ploile deau spălat ce era mai de seamă în el.

Și cu toate aceste pilde nenumărate arată că pământul îngrășat cu bălegar sau gunoiat, cum i-se mai zice, rodește bine, dând grâu mult, greu și frumos pe care se ia preț mare. Se știe însă că numai cu gunoiatul nu merge în pământurile slabe, ci mai trebuie îngrășăminte din fabrică. Învățații și agricultorii practici din Austria, Germania, Franța, Anglia au cercetat de-a mănuntul și au aflat ce îngrășăminte trebuie și anume câte cât din fiecare pentru fiecare fel de pământ și anume după sămănăturile ce voim să facem. Căci altfel de îngrășăminte cere un pământ nisipos; altele unul cleios; altele un pământ negru și altele un pământ văros. Ba unele pământuri sunt așa de grase din felul lor, încât a le da îngrășăminte ar fi a băga seu în carne grasă. Dar toate astea sunt lucruri cari nu le poate ghici nimeni nici învăța așa în vis sau dintr'o vorbă două aruncate în trecut.

Numai folosindu-ne de știința aceasta mare și frumoasă a îngrijirii și îngrășării pământului vom putea scoate din el așa de mult, încât să nu ducă omul nevoie, nici el nici ai lui, chiar dacă va avea numai două trei hectare de pământ.

S'a mai aflat că în ogoare trăesc o mulțime de vietăți, bacterii sau microbi de tot soiul. Unii din aceștia nu aduc nici un folos văzut, alții sunt vătămători dar sunt și alții foarte de mare ajutor pentru rodnicie.

Unele bacterii sunt așa de folositoare, ajută atât de mult la hrănirea sămănăturilor din gunoiu sau chiar

din văzduh, în cât în alte țări le înmulțesc anume și apoi le seamănă pe ogoare.

Cum să se potrivească starea țăranului român cu a celui din țările înaintate, când la noi ară și lucrează pământul, cum dă Dumnezeu? Cum să se potrivească, dacă aiurea aleg sămânța cea mai bună, mai de soi și mai potrivită cu felul pământului, iar la noi aruncă pe ogor ce dă Dumnezeu, la întâmplare? Prost dai, prost iai! Nu vei pune sămânță bună, nu vei avea roadă arătoasă, de la care să se bată mușterii. Cum să stăm bine, dacă aiurea hrănesc și îngrijesc pământul cu pricepere și dragoste, pe când la noi socot că tot să ia și să scoată din el vлага fără să-i mai dea nimica în dărăt, ca să nu se secătuescă? La noi avem mintea Țiganului care își bocea calul că bun era și de folos i-a fost dar tocmai când se deprinsese a trăi fără nutreț, a dat Naiba de a pierit.

Deasemenea e destul să te uiți într'un sat și să vezi bălăriile răsfațându-se în jurul caselor; e destul să vezi bunătate de pământ că stă părăsit, nelucrat, selbatec, când ar putea da zarzavaturi, flori, poame, nutrețuri pentru vite și hrană pentru oameni.

I. N.

*Editor-proprietar și redactor responsabil:
CONSTANTIN POPP.*

leftin și cu puțină osteneală, să pregătești escelente, gustoase și nutritive prăjituri, colaci torțe, plăcinte etc. dacă folosești preparatul lui dr. Oetker de prav de copt, zahar de vanilin și prav de budding, după folosirea rețetului lui dr. Oetker. Rețetele aceste le capătă ori și cine, cei ce să interesează, din prăvăliile coloniale, sau la caz dacă trimite o carte postală pe adresa firmei *Dr. Oetker* în *Baden* la fabrica lângă *Viena*.

Milioane de gospodine se bucură zilnic în folosința casei, de preparaturile lui dr. Oetker, nouă și nouă număratoase epistoale de recunoștință adevărate acest preparat de cuhnă despre escelentul mijloc.

La BUCUREȘTI

În strada Brezoianu Nr. 17.

SALA GERMANĂ

se închiriează la toffelul de ocaziuni pentru zile onomastice, petreceri, nunte familiare, baluri, bancheturi, societăți (separè) exerciții de dans etc. **cu preț moderat.**

la angajament pentru furnizarea mâncărilor gustoase și escelente, de orice specie, și ardelenesti, românești, franțozești și germane; precum și a beuturilor curate indigene și streine. Furnizează și la domiciliuri (acasă) pentru orice petreceri familiare.

Atragem atenția dlor voiajiori cari doresc a lua masă cu mâncări gustoase și bune să nu incunjure de vizita acest local sus numit.

De număratoase vizite și sprijin să roagă cu toată stima

NICOLAE FĂGĂRAȘAN
anteprenor.

Deschidere de prăvălie.

Subscrisul aduce la cunoștința On. public, că a deschis în Brașov, strada Hirscher Nr. 2, o

Prăvălie de alimente, și coloniale

unde să capătă zilnic: legume, zarzavaturi, delicatose, fructe sudice, conserve de legumi. DEPOU de pește sărat și proaspăt zilnic, Brânzeturi și unt fin zilnic proaspet.

Prețuri ieftine. Serviciu prompt.

— Expedarea să face zilnic și cu poșta. —

Rog Onor. public de a mă încredința cu prețurile comande.

George Moșoiu.
comerciant.

"OLTEANUL", foaie săptămânală socială culturală și economică să află de vânzare la tutungeria Gh. A. Dușescu, București, Calea Victoriei 113. (vis-à-vis de pițoa Amsei). — Pecum și la LIBRĂRIA A. A. Stanciulescu, Bulevardul Elisabeta Nr. 5. (Palatul Eforiei) București.

Nr. 550/914 not.

Publicațiune.

Primăria comunei Galați (lângă Făgăraș) aduce prin aceasta la cunoștința publică, că pentru a da în întreprindere edificarea caselor comunale pentru cartier notarial, — ce se vor zidi în strada Principală Nr. 235 — va ținea în 9 August 1914 st. n. la 11 oare a. m. o licitațiune publică minuendă, în cancelaria notarială.

Prețul de strigare e 13047 cor. 56 fil. vadiul 10%. Înainte de începerea licitațiunii verbale se vor primi și oferte închise.

Planul și preliiminariul de spese, precum și condițiunile mai detaliate să pot vedea în cancelaria notarială.

Galați, la 20 Iulie 1914.

Petru Lazar
primar.

Ioan Tulbure
notar.

La D-na văduvă
I. ESSIGMANN
Strada Oltului Nr. 118., se
primesc copii,
cu întreg viptul și
întreagă întreținerea!

Incunoștințare!

Aduc la cunoștința On. public din loc și dela sate, că am deschis un **MAGAZIN DE VAR,** în Făgăraș, ulița Timarilor Nr. 20, unde vând VAR de prima calitate în mare și mic, cu prețurile cele mai ieftine. — Rugând binevoitorul sprijin, sunt cu stimă
Vasile Beclereanu.

INȘTIINȚARE.

Subscrisul aduce la cunoștința Onor. public, că în Făgăraș, ulița Podului sub Nr. 46, în casale proprii, unde și până acum a fost bine aranjat un

Atelier de Ferărie și Rotărie

pe care l'am aranjat cu **recvizite pentru fântâni** și cu **acarete economice.** Stă la dispoziție totdeauna gata **cară** întregi și **roate** din lemn de orice mărime, **mașini** de sămănat cucuruz și de **săpat.**

Rog onor. public, că la caz de trebuință la orice lucrări ce aparțin de branșele aceste și orice **reparaturi și fântâni** din nou făcute, a mă onore cu prețurile comande, care le eșcut solid și prompt cu prețurile cele mai moderate.

Rogându-mă de sprijinul binevoitor. Cu stimă,
Szepesi Sándor,
măestru ferariu, rotariu și fântânariu.

În atențiunea diletanților de teatru!**Acum a apărut și să poate căpăta**

în editura tipografiei o frumoasă piesă teatrală istorică-dramatică, scrisă de dl profesor în pensiune din București, de origine din Poptelec (Transilvania) de **Ioan Pop Florantin,** cu titlul;

Resărit de Soare

(Tinerețea lui Ștefan-Cel-Mare).

Tablou istorico-dramatic, în 2 acte, în frunte cu clișeu lui Ștefan-Cel-Mare și în text intercalat portretul cu o schiță biografică a venerabilului profesor octogenar. Conține 0 pag. format 8°, — Prețul 60 fill. plus porto.

Să poate comanda la Tipografia lui **CONSTANTIN POPP,** în Făgăraș. (Ung.)

Zarafiea compatriotului nostru oltean a d-lui **Dumitru Pop (Dejenariu)**

din Brașov, strada Hirscher (teatru) o recomandăm tuturor acelor cari merg sau să reîntorc din România.

Avis fraților români!

Celor ce pleacă la Brașov, sau voese a trece sau vin din Regatul român, se nu uite a cerceta

Restaurantul Nr. 5,

din strada lungă (Brașov)

al D-lui ȘTEFAN SUCIU,

unde să oferă mâncări gustoase, beuturi bune și curate, pe lângă prețuri modeste și serviciu prompt, precum și odăi pentru călători.

OSPĂTĂRIE NAȚIONALĂ, BUCUREȘTI.

Strada Academiei Nr. 21, aproape de Bulevardul Carol.

I să recomandă tuturor pasagerilor și excursioniștilor din țară, cei-ce vizitează capitala București a cerceta în strada Academiei nr. 21

„Ospătăria Enache“

a compatriotului nostru Oltean, aranjată din nou cu tot confortul, două sale și o curte pațioasă, unde să poate căpăta cea mai bună și aleasă

BUCĂTĂRIE NAȚIONALĂ.

Diferite **Vinuri** indigene și streine.

Bere bună de Bragadiru.

Diferite beuturi igienice și **țuică** curată.

Serviciu culant. Prețuri moderate.

Cu stimă

GHEORGE CISMAȘIU

Ospătăria Națională, București.

Anunțuri și Reclame

se primesc cu prețuri ieftine la administrația foaiei „Olteanul“ în Făgăraș str. Csăki nr. 3. cu prețurile cele mai ieftine.